

CATALUNYA SOCIAL

Any IV. Núm. 183

Un any, 8 ptes. — Núm. solt, 15 cts.

1 de novembre 1924

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
CAMEROS, 3 (Passatge Orleó Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELÈFON 1114

L'obra del dia

—Altra vegada el Tenoriol! Que és estrany que segueixi representant-se una obra tan rebregada?

—Ja te raó, senyor Cunillera....

La tolerància i el renunciament d'ideals

Una de les virtuts ciutadanes que amb més cridòria s'han exalçat en els temps moderns ha estat la virtut de la tolerància. I és clar que la mateixa és necessària per con- viure els homes uns amb altres, i és clar que la mateixa deu ésser virtut ciutadana, salvant sempre aquelles excepcions indispensables per a la defensa del patrimoni espiritual comú.

La pràctica de la tolerància exigeix el respecte mutu, el saber-se moure dins el cer- cle d'acció pròpia sense envair el dels altres, l'acostumar-se a respectar el que els altres pen- sin, sentin i exterioritzin dins els límits que imposi la defensa abans dita, del patrimoni espi- ritual comú.

Però la pràctica de la tolerància ofereix un perill marcadíssim contra el qual devem a tota costa reaccionar: el perill del desgastament de les idees i de l'esperit propi en bene- fici del dels nostres conciutadans. L'home modern que viu en aquest ambient de tole- rància arriba amb facilitat a comportar en els altres allò que ofèn (o que deuria ofen- dre) l'ideari i l'espiritualitat pròpia, i arriba a prescindir de molts imperatius de la cons- ciència pròpia en benefici de la suavitat de relacions amb els altres.

Una màquina deu tenir les peces ajustades, perfectament ajustades, per a funcionar degudament. Cap peça no ha de pertorbar la marxa de les altres sempre que la llei del moviment comú i del funcionament de la màquina presideixi aquesta. Però, si les peces fossin capaces de respecte mutu, és evident que constituiria un defecte greu que cada una s'entestés a cedir el seu lloc perquè les altres funcionessin millor. Això portaria indub- tablement el desballestament de la màquina i la desaparició de la seva llei funcional.

Així, doncs, l'home tolerant deu respectar el que altri pensi o cregui (amb les res- triccions susdites) però a condició que aquest respecte no arribi a renunciament de ço que és fonamental i que de cap manera no pot renunciar-se.

I aquest és el contracop de la tolerància; l'excés en la pràctica d'aquesta virtut ciuta- dana porta indefectiblement la major part dels homes a un respecte tan excessiu a l'espe- rit dels altres, que arriba un moment en què ell es converteix en afebliment de l'esperit propi, en un renunciament de moltes coses que mai no poden ni deuen ésser renunciades, en una suavitat tan gran en l'exposició dels ideals, que equival a feblesa i abdicació dels mateixos.

* * *

Voleu un ben clar exemple d'això? El que ara ha succeït amb els comentaris sobre la mort de l'Anatole France.

Aquest home va saber amarar-se d'un esperit clàssic i tan erudit, que cap home de lletres no ha pogut menys de retre-li homenatge ben justificat en allò que a la persona del literat es refereix. L'autor d'*El jardí d'Epicur* sabé alenar tan bé en els jardins de la Grècia d'altres dies que ha pogut ésser qualificat d'un grec a França. El seu estil és me- ravellós, impecable; el seu domini de la llengua francesa, que converteix en mirall purís- sim, és indubtablement el més gran dels temps moderns. Tot això és cert i seria false- dat no confessar-ho.

Però aquest mateix home és aquell qui nega tota l'obra benefactora del cristianisme en la societat (no diu en *La vie en fleur* que tot el bo que en el món existeix i tot el bo que tenim als grecs ho devem, prescindint de Crist?); és aquell qui tenia a glòria que el qualificuessin d'escèptic; és aquell qui va llençar idees més destructores socialment parlant entre els literats eximis dels temps moderns, és aquell qui valent-se precisament d'aquest encís literari va saber posar més verí en els cervells de les nostres joventuts, és aquell qui en política féu l'elogi de tot extremisme antisocial i anticristià.

Doncs bé; es pot oblidar tot això davant el literat? Es pot deixar de banda tota la ideologia referent als problemes més alts, als eterns problemes de la humanitat, en bene- fici d'unes preciositats d'estil, d'una labor d'orfebre del llenguatge?

I amb tot, és això el que han fet els diaris de pertot arreu, salvant excepcions com la de *L'Osservatore Romano* i altres de len qualificades, en la premsa estrangera. Però

fins diaris com *L'Action Française*, aquest portaveu d'En Maurras i En Daudet, i fins literats que de cap manera poden deixar de banda la seva significació en el món de les idees com el propi Paul Bourget, han trobat motiu per exaltar la memòria de l'autor de *Pierre Nozière* i han cercat atenuacions a la seva virulència moral i al seu anticristianisme manifest. I així tenim com les bel·leses de llenguatge poden, en els nostres temps de feblesa d'idees, arribar a dissimular taques immenses de fons i a justificar elogis fins per aquells que tenen un interès a fer-se passar per catòlics.

Es cert que hem arribat massa lluny en l'exercici d'això que se'n diu tolerància. Perquè aquesta virtut ciutadana ha sortit ja dels seus límits i ha arribat a afeblir d'una manera tan gran els sentiments i les idees, que és possible que homes de dretes facin l'elogi d'Anatole France pel fet d'haver estat un clàssic en el llenguatge, pel fet d'haver estat un patriota durant la guerra, etc.

Es això tolerància o és manca de fortitud d'ideals? Es això tolerància o és falta d'espiritualitat robusta?

Les peces de la nostra màquina social han arribat a un tal grau de respecte mutu que ja no obeeixen a la llei funcional que hauria de presidir tota màquina; cada una funciona pel seu compte sense respecte al que hauria de constituir patrimoni comú i infrangible. I com passa en casos com aquests, els únics que en surten guanyant del general desballestament són els que precisament porten tot llur esforç cap a la destrucció de la llei de funcionament de la societat cristiana, nostrada.

Potser si aquell home que es complavia en el qualificatiu d'*escèptic* pogués sobreviure's uns dies, s'adonaria, mirant molts periòdics dretans, que aquest qualificatiu pot entendre's més del que ell mateix s'imaginava; potser veuria com aquesta virtut de la tolerància ha portat el renunciament d'ideals i el consegüent escepticisme a sectors que mai no hauria sospitat el propi autor de *La illa dels pingüins*.

Associació lliure o forçada

II

No acceptariem, sens reserves, aqueixa greu afirmació, més cal convenir que conté una gran dosi de veritat.

Car, bé que sigui cert que des de les esferes del Govern, ocupades per persones que no pertanyen pas a la classe obrera, han estat proposades i fetes lleis a favor d'ella, cap el dubte, molt racional, de si haurien arribat a formular-se aqueixes generoses iniciatives sense l'existència d'associacions obreres potèntissimes que amenacen trontollar-ho i bolcar-ho tot.

Poderosíssima, incomparablement més que totes les forces humanes, és la caritat; però malauradament, sovint, oprimida per l'egoisme, no floreix ni lleva el fruit que per la seva gran potència, lliurement desenrotllada produiria.

No cal gratar gaire endins en el terror del nostres records per dur a la memòria aquella època en què l'obrer industrial estava tan fermat a la fàbrica, que ni lleure li deixava per a respirar una alenada d'aire pur; de les cinc

del matí a les vuit del vespre tenia les clarianes esquifides de les mitges hores d'esmorzar i berenar i l'hora de dinar, per a guaitar un moment al cel i escapar del traït de la maquinària.

I bé: les lleis de la caritat cristiana estaven, com ara, vigents des de molts segles: l'Església no es cansava de predicar-les en tots els tons i en totes les llengües; apòstols zelosíssims en cantaven l'excel·lència i propugnaven llur regnat, mes llevat de generoses i honrosíssimes excepcions, tot això no passava d'un ressò de la veu que clama en el desert: si era escoltada no era practicada.

Massa, potser, ens poden tirar en cara, als catòlics, haver negligit l'organització obrera, pastada amb la caritat, però amb vistes a la defensa, raonada i justa, contra aquells contràfurs. El cert és que fins a l'adveniment de les societats contràries, denunciades pel Papa, la situació obrera ha restat, temps i més temps, estacionària.

Déu vulgui que trencada ja la resclosa de la caritat les aigües no es surtin de mare, algunes vegades se'n surten, i malmenin l'hort de la justícia!

I encara queda més feina a fer que no n'hi ha de feta.

Queda encara per a reconstruir, gairebé, la família de l'obrer, avui tan dissociada que ni ombra de família sembla; essent humanament impossible que retrobi la seva forma fins que la dona, arrencada de la fàbrica on té en perill constant la salut i la moralitat, torni a ésser el nucli central de la llar, al voltant i a la calor de la qual pugi, creixi i es desenrotlli la fillada, i el marit senti la sensació de repòs i benestar que l'ordre traspua; queden... però val més que no continuem la lletania, que fóra massa llarga.

Indubtablement l'obrer té dret a tot això que li falta i a remoure moltes coses que li sobren, per exemple, aqueixos trencacolls, llocs de perdició, que la Societat hauria de foragitar i consolida traient-ne el suc d'uns imposts i el fruit d'altres gabelles. Aquest dret tot-hom, teòricament, li reconeix; l'Església, com a bona mare, el defensa i en pregona la legitimitat; però s'hi aixeca entremig la muralla secular dels interessos creats, dels egoismes de classe que li barren el pas.

L'obrer, isolat, és impotent per assaltar aquesta muralla; el patró, per exemple, pot passar-se una temporada més llarga o més curta sense l'obrer; en canvi, aquest necessita el jornal de cada dia per al pa de cada dia; enfront de la Societat és una formiga davant d'un elefant; la lluita és impossible.

A la força del capital i de la inèrcia social, contra les quals ha de lluitar alhora, no pot oposar-hi més que un altra força, sinó igual, equivalent; la coordinació de moltes forces, conjuntes i convergents; la força legal, sancionada pel dret natural, i, per tant, legítima, de l'associació.

Aquesta, doncs, li és, avui per avui, absolutament necessària. Està bé, s'és dit: que és necessària ja hi convenim, però això no vol dir que sigui forçosa; aquí teniu, verbigràcia, el matrimoni: què més necessari per a la vida de la Societat? I, amb tot, és ben voluntari: ningú no pot ésser forçat a contraure'l.

Conformes: el mateix Jesucrist i Sant Pau recomanen la virginitat, mes l'exemple no és concloent ni adient al nostre cas.

Com de fet, el matrimoni és un dret natural renunciabla, sempre que a la vegada siguin també renunciats, temporalment o perpètua, els

drets o prerrogatives que li són annexes; sense que mai, entengui's bé, ningú tingui ni pugui tenir el deure d'assistència envers ell, respecte d'aquest particular; sinó, al contrari, sollicitar o acceptar, oferir o consentir aquesta assistència, seria un fet altament punible que té la seva sanció i ben terrible en la llei de Déu.

Al contrari del que passa referent als altres drets socials: si jo renuncio al dret d'associació, queda subsistent en els meus germans el deure d'assistència envers meu si jo necessito d'ells; i és absolutament inútil que jo prèviament renunciï a aquesta assistència per tal com la meua renúncia no absol pas els meus consemblants del deure que els pertoca.

Ben clar ho diu Nostre Senyor Jesucrist en les paraules de l'Evangeli: "Tot ço que voleu que els homes facin per a vosaltres, feu-ho també per a ells. En això s'enclou la llei i els Profetes". I afegeix en altres llocs: "Un manament nou us dono: que us estimeu els uns als altres, així com jo us he estimat" (1).

I això no és pas un simple consell, sinó un precepte de tan rigorosa observància com tots els altres manaments de la llei de Déu, que té els efectes d'una espasa de dos talls i fereix a dreta i esquerra.

No obliga solament els meus consemblants a donar-me el seu ajut quan jo el necessiti, sinó que també m'obliga a mi a cooperar amb ells sempre que els convingui la meua cooperació: més ben dit, no hi ha ni jo ni ells davant d'aquesta llei, car tots hi estem compresos i obligats per igual i en tots sentits.

I a qual cosa no pot sorprendre'ns, ja que és conforme a la naturalesa eminentment social de l'home; i Nostre Senyor, que vingué a salvar l'home, no podia prescindir, sense deffer la seva obra, de la naturalesa humana; per això s'hi conforma sempre i la té present en els seus divins ensenyaments. Així veiem com ens recorda la nostra sociabilitat quan, en donar-nos la forma de l'oració, ens ensenya de dir: "Pare nostre" i no "Pare meu". I afegeix més enllà: "Si dos o tres de vosaltres es reuneixen ací en la terra, sobre qualsevulla cosa que hagin de demanar, els ho concedirà el meu Pare que està en els cels. Perquè allà on hi ha dos o tres congregats en mon nom, allà sóc Jo en mig d'ells" (2). De manera que promet la seva assistència per tal d'aconseguir del Pare ço que se li demani, no a l'home *isolat*, sinó allà on siguin congregats més d'un, allà on hi hagi cooperació, és a dir, societat. Ja

(1) Joan, XIII, 34.

(2) Matt., XVIII, 19 i 20.

abans havia dit l'Esperit Sant: "*Vae soli*, maulurat el que està sol".

Deixem de banda els anacoretes: aquests es despullen de tot per tal d'estar només que amb Déu; són casos excepcionals i tan extraordinaris que no fan regla, més aviat confirmen la contrària.

Com no podia ésser altrament, el Papa en

l'Encíclica *Rerum Novarum* no fa més que glossar aqueixes doctrines i preceptes; per això diu als obrers cristians que és *precís*, és a dir *necessari* (que això vol dir la paraula *precís*) que constitueixin llurs associacions, o donin llur nom a les contràries, i ni per consell o excepció els indica el camí de la defensa isolada.

JOAN DE PORCIOLES

Dos morts insignes

Quasi al mateix temps han passat a millor vida els Pares Jesuïtes Carles Ferris i Juli Alarcón (q. a. C. s.).

El P. Ferris fou el braç dret de l'inoblidable Pare Vicent en ses famoses campanyes, del darrer terç del segle XIX, en pro dels Circles Obrers, esbrossant els camins a tota una legió de propagandistes catòlico-socials que culminà en el P. Palau, a qui tantíssim deu la causa social catòlica a Espanya.

Però aquest aspecte gloriós de la vida del P. Ferris, tan gloriós com el del seu apostolat sacerdotal i el de les seves exemplaríssimes virtuts de tota mena, no és pas l'aspecte principal de la seva gran figura.

El P. Ferris portà a cap una empresa digna de lloança i d'admiració. Ell fou qui fundà el Sanatori de leprosos de Fontilles (València) on han estat i són atesos amb caritat paternal infinitat de víctimes d'aquesta horrible malura de la lepra, la més repugnant i la més cruel de les que afligeixen la pobra humanitat. I ell convertí en un paradís anticipat aquella llebrosia on per espai de trenta anys ha vingut catequizant i aconsolant i portant al Cel els infeliços leprosos dels quals fugí tothom, fins la pròpia família. Ell començava per besar les seves immundes llagues i abraçar-los sobre el seu pit, digne d'un Sant Pau.

Els que visiten aquella llebrosia de Fontilles ponderen justament la seva pulcritud i el seu benestar. És un miracle vivent, diuen, que el lloc on s'estatja la més fastigosa, la més fètida i mortal de les malures humanes, sigui un lloc deliciós sota tots conceptes. Déu s'ha complagut a emplenar-lo d'inefables bellesses naturals, i el P. Ferris respongué al voler de Déu procurant i prodigant a l'establiment de la llebrosia i en el seu règim tota mena de co-

moditats, d'avenços higiènics i de sollicituds morals i religioses.

El P. Ferris esmerçà en la sobrehumana empresa totes les seves energies: la pròpia vida. Bé podríem dir d'ell que n'és el màrtir. Màrtir d'un martiri incruent, però màrtir.

* * *

I què direm del P. Juli Alarcón? Caldria recordar tota la història dels últims seixanta anys de conflictes i lluites religioses, socials i polítiques, per situar dignament la seva extraordinària figura. Des de les columnes del *Mensajero del Corazón de Jesús* i després des de les de la revista *Razón y Fe* i, simultàniament, en llibres, fullets i fulles volanderes, bregà com un gegant en la defensa i propaganda dels principis religiosos i socials posats en perill per tota mena d'enemics, i enemics prepotents, com els poders públics, l'ensenyament oficial, la premsa, els espectacles, la vida social tota xopa d'impietat i de sensualisme.

El P. Alarcón tenia més braó per a l'ofensiva que per a la defensiva, atacant valentment, perseguint l'enemic fins els seus mateixos cataus. Sota el pseudònim de *Saj*, que el féu famós, escriví coses verament úniques en el seu gènere, com *La Europa Salvaje*, on posà en evidència i de mà mestra, amb un davassall de gràcia, ciència i gentilesa, tots els absurds i les malifetes d'un món divorciat de Déu i d'una civilització que ens portà a la desfeta de l'any 14...

Descansin en la pau de Déu els dos herois que tan bé el serviren en empreses i lluites verament gegantines, i rebi la seva mare espiritual, la superínclita Companyia de Jesús, el testimoni del nostre condol i de la nostra admiració més fervent i sincera.

Les genialitats del senyor Pla

En Josep Pla és un escriptor que vol singularitzar-se dient inconveniències. L'arma de l'estridència és moltes vegades un truc de melodrama que serveix per fer creure als incautes que aquell que l'esgrimeix té idees genials. Que En Pla desafini com un instrument a les mans d'un músic barroer no ens estranya, car no ens és desconeguda la seva psicologia. El que trobem estrany és que un diari seriós com *La Publicitat* permeti que digui en els seus articles una sèrie d'atrocitats.

El dia 12 d'octubre publicà un article sota el títol "El punt negre", el qual és una franca apologia dels crims de caràcter polític. Nosaltres entenem que tan execrable és matar un rei, com un President de la República o com un cabdill polític.

Per tal que els nostres llegidors es conven cin que són justificats els nostres blasmes, re produïm el fragment més substancios de l'article del senyor Pla. Diu així:

"La Revolució francesa pel seu temps féu una obra esplèndida, reservant una mica de guillotina per a aquests personatges sinistres i terriblement pertorbadors. [Es refereix als monàrquics]. Però encara féu poc, i si el segle passat francès fou tan accidentat i tan ple d'inseguretat, es deu als residus que la revolució deixà respirar. Es per això que més esplèndidament que la Revolució francesa ha resolt la qüestió la Revolució russa, amb el seu magnífic i exemplar expeditisme de tothom conegut. Si sense poder comptar amb cap membre de la família reial que es pogués atribuir el títol d'emperador de totes les Rússies, aquest país ha hagut de sofrir una pila d'invasions, és fàcilment imaginable el que hauria passat si un membre de la família hagués pogut sortir de la sistematització d'Ekaterinburg. Lenin demostrà amb aquest cor genial, i més que genial clàssic i correcte, la seva profunda cultura històrica i el seu desig de pacificació".

Es lícit que es diguin aquestes aberracions damunt un diari seriós que és posat a les mans de la nostra joventut? Com és possible que s'hagi dit que Lenin, un dels homes més barbres i sanguinaris, obrà correctament fent assassinar aquells que li eren hostils? No és això una apologia del crim? Si perquè hi hagi pau a un poble cal fer desaparèixer els adversaris,

què diria el senyor Pla si a Rússia triomfessin novament els partidaris de l'antic règim i fessin afusellar tots els russos que s'han significat a favor de la república soviètica? Segons la teoria del senyor Pla, és de l'única manera que es podria aconseguir que es mantinguessin al poder els triomfadors.

Aquesta teoria potser la trobaran admirable els caps de les tribus on encara es prescindeix del dret i existeix el predomini de la força; però nosaltres, que portem al damunt uns quants segles de civilització cristiana, la rebutgem completament.

Mai els ideals polítics no han de tenir per base el crim. Els que occeixen portaran eternament la sang de les víctimes damunt la consciència. L'article alludit encara conté més atrocitats. Més avall es diu:

"De la família Habsburg en queden encara residus que avui són molt menors d'edat i viuen exiliats, però que demà poden, repenjats en els partits reaccionaris, constituir un element de profunda pertorbació a l'Europa central. Avui, és cert, no hi ha cap perill".

Què vol dir amb aquestes paraules el senyor Pla? Es que desitja, perquè hi hagi pau a l'Europa central, que s'organitzi una banda de caçadors que vagi caçant els residus de la família Habsburg? Es vol una incitació més clara i més franca al crim?

Si el senyor Pla hagués fet l'exposició d'un ideari diametralment oposat a la ideologia dels que pretenen restablir les monarquies caigudes, no hi hauria res a dir, perquè al capdavant això és una qüestió opinable, però no podem passar en silenci unes afirmacions que són una negació dels principis cristians.

Defensar els crims dels bolxevistes és una cosa intolerable. Les genialitats del senyor Pla faran mal al diari que publicant-les se'n fa solidari. Articles d'aquesta mena poden portar una desviació moral a les joventuts que s'apleguen sota la bandera que aquell diari enarbora.

I nosaltres, que hem prescindit i prescindirem sempre de tot partidisme, donem el crit d'alerta i posem al descobert les genialitats de l'incommensurable senyor Pla.

Aquest número ha passat per la censura militar

Els amors romàntics d'un vetes-i-fils

(Continuació)

Aquella nit En Josep no va dormir. No es podia treure del pensament la gentil donzella que havia passat ràpidament davant els seus ulls com una visió.

—Es que estic enamorat?—es preguntava.

—No, no és possible. Si no la conec, ni sé com es diu, com puc estimar-la? Tu, Josep, estàs enamorat d'un fantasma. Aquella noia que has vist travessar el carrer, no existeix. És una creació de la teva fantasia. Dorm, Josep, i deixa't de cabòries. No es correcte que un vetes-i-fils s'enamori com un poeta romàntic.

La son va davallar damunt els seus ulls i es va adormir profundament.

L'endemà, quan es posà darrera el taulell com cada matí, va pensar:

—Potser algun dia entrarà a comprar alguna cosa i l'emoció no em deixarà parlar.

Aquell dia va trobar les hores interminables. Contestava amb indiferència les preguntes que li feien i portava la tristesa reflectida al rostre.

El senyor Ramon l'esguardava una mica preocupat.

Quan va arribar l'hora de tancar la botiga, es dirigí ràpidament al lloc on va veure la donzella gentil. Qui sap si avui també travessarà el carrer! Es posà arrecerat a la paret i amb avidesa esguardava les donzelles que passaven davant els seus ulls.

Gairebé ja havia perdut l'esperança de tornar-la a veure, quan heus aquí que va descobrir la formosor del seu rostre entremig d'un grup de vianants.

—Ja és aquí!—exclamà amb alegria.—Oh, que és gentil! Saltirona com un ocell.

Quan va veure que travessava el carrer es disposà a seguir-la. Al cap de poca estona que la seguia, la donzella dels seus pensaments traspasà el llindar d'una porta.

—Ja sé on viu!—exclamà En Josep.—Poc deu sospitar aquesta donzella que un jove enamorat ha seguit les seves petjades.

Passà per davant de la casa i va veure al cancell una noia joveneta.

—Qui sap si aquesta noia podria dir-me qui és la donzella que jo tan estimo!

Revestint-se de valor anà al seu encontre i li digué, tremolant-li la veu i no sabent com començar:

—Si no fos indiscreció, podria dir-me qui és la senyoreta que acaba d'entrar?

La noia, somrient maliciosament, li va dir:

—Es la filla d'una vídua que viu al segon pis. Es diu Lluïsa i és mecanògrafa. Treballa a la plaça Nova.

En Josep li donà les gràcies i sortí de la casa satisfet de la seva victòria.

Arribà a la botiga somrient i la mare li va dir:

—Gràcies a Déu! Ja veig que t'ha passat l'ensopiment. Els teus ulls em diuen que avui estàs alegre.

* * *

En Josep es va llevar cantant. Ell, que era tan seriós i tan prudent, s'atreví a pertorbar el silenci del matí cridant com si s'hagués tornat foll.

El senyor Ramon digué a la seva dona:

—No l'entenc aquest noi. Ahir estava trist com si tingués una gran pena i avui canta com si hagués fet un gran negoci. Aquest té moltes cabòries. Quan jo tenia els seus anys encara no m'havia adonat que al món hi haguessin dones, i ell les esguarda amb una gran tendresa. Qualsevol diria que està enamorat.

—Enamorat En Josep!—exclamà la mare, fent una mitja rialla.—No saps que no s'ha mogut mai de les meves faldilles!

Quan el rellotge assenyalava la una, En Josep buscà un pretext per sortir de casa.

Es posà nerviosament el barret i, fent grans gambades, es dirigí vers la plaça Nova.

D'una casa veu sortir tres donzelles.

—Deu ésser aquí—va pensar.

En efecte, no trigà gaire a aparèixer la donzella que ell esperava.

La volgué seguir, però li tremolaven les cames.

—Per què seré tan covard? Per què no puc jo tenir promesa si la tenen altres joves que són més pobres i més humils que jo!

Intentà novament seguir-la, però no pogué. Li semblava que tothom se'l miraria i es riuria d'ell.

—Déu sap si demà tindré més coratge. Tanmateix sóc massa poruc.

—Es ella!—exclamà, emocionat.

MARIA BONSHOMS

(Continuarà)

L'alegria cristiana

No ens seria difícil de trobar qualche catòlic que creu que, per ésser bon cristià, cal caminar amb el cap cot i allunyar la rialla dels llavis. Aquest és un defecte que havem observat en alguns catòlics. Trobeu homes d'oració i de penitència que coneixen els camins de l'austeritat, però són poc humans. Mai no he cregut que els cristians hagin de viure resignats sota el mantell de la tristesa. Per què havem d'estar tristos els cristians? Amb els pecadors es mostren cruels i s'escandalitzen de tot. Perquè ells viuen reclosos dins de la llar, evitant el tracte social, creuen que únicament són bons aquells que fugen de la companyia de l'home.

Mai no he deixat d'estimar la vida. Si totes les coses del món i de l'univers han sortit de les mans munífiques de Déu, jo sóc germà fins del bri d'herba que es redrega a la marginada dels corriols. Ens hem d'estimar els uns als altres. Cal confessar que entre la nostra gent manca una mica d'amor i de caritat.

Déu ha escampat meravelles damunt la terra perquè l'home se'n gaudís. No féu les muntanyes perquè cantessin els grills sota els matolls ni les flors multicolors i perfumades perquè les abelles bronzidores volassin al seu entorn, sinó per a donar goig als ulls de l'home. Quina necessitat tenia Déu de fer bella la terra? Per què tremolen els estels, suspesos en la gran planura del cel, quan les ombres de la nit davallen a la terra? Sapigueu, doncs, estimar la naturalesa. Jo no l'estimo perquè és bella, sinó perquè és obra de Déu.

En el nostre cor hi hauria d'haver constantment una gran dolçor. Si precisament el cristianisme no és altra cosa que amor. Els cristians són els únics que poden estar alegres perquè Déu sojorna en la seva ànima.

Creieu que són felços aquests homes que van a l'encalç dels plaers mundans? La passió és un foc que va consumint lentament el cor de l'home. El plaer és un camí sense fites. L'home sotmès a esclavitud de lascivia no aconsegueix mai apaivagar la set que abraza els seus llavis.

La felicitat, germans, és interna. I aquesta mena de felicitat, que és la veritable, no la coneixen sinó aquells que porten a dintre una mica de claror.

El món diu que són més felços els que no tenen preocupacions de cap mena i han sabut trencar els lligams de la religió. Aquesta és una llegenda molt estesa que cal destruir. Certament que en aparença els que no tenen consciència obtenen més fàcilment allò que desitgen, però això no vol dir que siguin més felços.

Es clar que si, per exemple, un home ha d'ascendir, ascendirà més aviat inutilitzant aquells que té al davant, però no cal oblidar que les injustícies no perduren sempre i que tard o d'hora cauen els que s'han enlairat sense comptar amb una base sòlida.

No és preferible seguir el camí dreturer i pujar a poc a poc, amb les nostres pròpies forces, sense fer mal a ningú?

No és veritat, doncs, que els dolents siguin més sortosos. El que tenen és més audàcia, però l'audàcia és una arma que fereix el pit d'aquells que l'esgrimeixen.

Suposem, però, que un home bo i auster sofreixi més que els que no tenen consciència. Vol dir això que Déu estima més l'home dolent que l'home bo? No sabeu que l'home és lliure de seguir el camí que més li plagui? Si l'home no tingués aquesta llibertat, no seria un ésser responsable. L'home dolent que tu enveges, home bo, arribarà un dia que clourà els ulls i abandonarà la terra. Davant de Déu no podrà amagar els pecats que portarà a la consciència i obtindrà el càstig que mereixerà. Per què exclames, home just i auster: Senyor, Senyor, sóc bo i m'abandonen? Creus que perquè sofreixes Déu t'abandona? Qui t'ha dit que Déu ofereix un paradís terrenal a aquells que l'estimen? Déu ha promès un cel als homes bons, però no ha dit que a la terra no haurien dolors ni sofriments.

Però encara que el dolor unglegi el nostre cor, havem d'estar alegres. Els que sofreixen, giren el cap enrera, i veuen quants homes ca i enllà sofreixen més que vosaltres.

Si teniu només una engruna de pa, beneïu el bon Déu; i, si no la teniu, beneïu-lo més encara. Que en els vostres ulls brilli constantment la flama de la joia.

Dieu que sou pobres? Mireu com es retallen les muntanyes sota del cel blau i com refulgeixen els pins, color de maragda, i com remoregen les fontanelles dins del silenci de les valls i com blaveja el mar inquiet teixint

i desteixint randes d'escuma... No veus que són meves i teves aquestes meravelles?

Estimem-nos mútuament. Anomenem germà fins l'home més pecador de la terra. I sobretot siguem humans. Que els nostres braços s'obrin generosament a aquells que ens

demanin protecció. Perfumem l'arma que ens fereixi. Besem els llavis que ens injuriïn i seguim la nostra ruta amb l'ànima asserenada i el cor ple de pau.

J. CIVERA I SORMANI

En la diada dels morts

No fa pas molt de temps que el cronista enterrà un seu germà i posà junt al seu cadàver les despulles d'altres dos germans morts pocs anys enrera. L'un d'aquests encara tenia la carcassa sencera i les faccions conservades. Quan el cronista esperava la de l'altre germà, veié arribar l'enterramorts amb les seves despulles entre les quals hi havia l'esquelet del cap; d'aquell cap que havia conquerit tres carreres amb dos doctorats i lluit la seva ciència en Instituts i Universitats durant quaranta anys seguits.

Sic transit...

Jo no sé de cap més lloc que el Cementiri per apendre les grans lliçons de la vida.

Es la mort la que millor ens ensenya a viure.

Aquelles generacions que conviven amb els morts en les esglésies i en els claustres, foren generacions verament fortes.

Com més l'home s'allunya de la mort, més feble es fa la vida.

Cal familiaritzar-se amb la mort per a saber viure i... saber morir.

Oh, quina gran ciència és la ciència de la mort!

Qui la posseeix, és savi.

Qui la ignora, és un dissortat.

Tota la nostra vida ha d'ésser una preparació per a la mort.

La veritable ciència de la vida no és pas altra cosa que aquesta preparació.

Quan anys enrera la ciència — aquella ciència materialista que predominava arreu d'Espanya — exigia dels governs que els cementiris es construïssin ben lluny de les poblacions, i acabà demanant, per odi a l'Església que les venera, la cremació de les despulles humanes, el cronista, de viatge per l'estranger, trobà en moltes ciutats els cementiris convertits en jardins, dintre els mateixos ravals.

A Estrasburg el cementiri formava part de la ciutat. Oh, la ciència dels progressistes espanyols del passat segle!

Stipendium peccatum, morts, ha dit Sant Pau en una frase colpidora, fulgent. Solament amb la nostra mort podem liquidar els comptes pendants de la vida.

Però ni amb la nostra mort n'hi ha prou. Ha hagut de morir, i en creu, el mateix Fill de l'Altíssim, perquè fos possible aquesta tremenda liquidació.

Vivim i morim a cada instant de la vida. I per una vida tan fugaç ens juguem per un bes, per un moment de supèrbia, aquella vida plena, feliç, eterna, que ens conquerí el Crist morint per nosaltres!

COLL DE LES SABINES

~~~~~

La clerecia i els problemes socials

Jo asseguro que a Bèlgica no abandonem els grans deures socials, i jo en la meua diòcesi no ho consentiria. Per a preocupar-se plenament i exclusiva de les organitzacions obreres, tinc set sacerdots, dos per a les classes mitges i altres per a les classes agràries i altres per a la joventut. I aquests sacerdots, que no fan més que això en la meua diòcesi, porten a cap un treball admirable; són els meus grans missioners i m'ajuden a complir consoladorament amb la meua gran missió pastoral.

En el meu Seminari els seminaristes estudien els problemes socials durant tres anys; estudien així el socialisme, la seva transcendència herètica, els seus principis i la seva tàctica; estudien també les institucions socials i la legislació obrera. Tots els Bisbes de Bèlgica sostenen classes semblants.

CARDENAL MERCIER

Els morts "socials"

Diada dels Morts, quants seran que es recordin de la legió adolorida dels morts per atemptat; dels pobres morts, dits, per cruel sarcasme, *socials*, de Barcelona? Multitud ciutadana tràgicament llevada del costat nostre, cristians assassinats d'un a un pels carrers i les cantonades. Sang i carn del nostre cos col·lectiu, rajant a doll o segada amb violència, encara hi haurà animetes de sociòleg que d'aquest cementiri horrible que poblen per cents les víctimes de l'error moral, en diran "anècdotes" i "locals mesquineses". Un home sol bastarà, si convé, per acompanyar els noms vostres en la passera del record, per tal que altres generacions vinguin i aprenguin—ja que els d'ara apendre no volen, car ni esment volen tenir que l'haver-se estroncat fa un any el fluid vermell de la crua ferida, és a costes de pagar per la quietud un preu molt més terrible encara.

In memoriam, lectors, d'aquells qui fa catorze anys encetaren el fúnebre enfilall, pregueu ni que sols amb el pensament sigui, per l'ànima de l'Evarist Prat, encarregat de ca'n Ciervo, mort a trets el 19 d'octubre de 1910, i per En Francesc Bartrina, obrer carreter, immolat el 14 de gener de 1911. L'any següent En Carles Bargalló, patró aprestador, pagà el tribut d'aquella època prehistòrica on el promig d'un mort per any tan sols les estadístiques assenyalen. Cal que advertiu, amics, que la present llista funerària sols esmenta els qui han caigut morts a l'acte o qui sucumbiren dies després de la ferida. I tan sols parla dels qui són personalment interessats a la vida del treball, és a dir obrers, patrons i encarregats, no pas els transeünts que de retop pagaren ni els nombrosos agents d'autoritat caiguts també en missió de servei. Ni tampoc és, tan trist catàleg, un cens complet dels morts: molts i molts n'hi hagueren que sols un obrer diu la referència lacònica. *Obrer desconegut! Mort social desconegut!* Veurem un dia la ciutat fent desagreguement a tanta ignota víctima i a tanta víctima no ignota, de les que per ara semblen haver caigut debades?

Camil Piqué, obrer del Ram de l'Aigua († 4 desembre de 1913), protomàrtir que et diuen de la sindicació catòlica! Bé t'han deixat sol, car de tantíssims caiguts que en deu anys ben espessos t'han vingut al darrera cap no seu al lloc segon d'aquest brevíssim martirologi. Tota la sociologia predicada als teus no els ha

pas donat el gust de l'heroisme. Carreters de les vagues d'abril del 1914, sols el nom d'En Jaume Farré, mort a la Ronda de Sant Pau, em pervé dels tres que sacrificats fóreu en deu dies. Joan Soterias, tintorer i altre ignot carreter del setembre del 15, i vós, Estanislau Batlle, manobre o paleta, occit el 20 de maig del 16, manteniu amb la vostra sang en aquells temps beats l'escalf de la doctrina de la violència obrera que el 3 d'agost esclatava en el cas que molts diuen que obre la gran sèrie, tristament èpica, del sistema d'atemptats que no va tenir parada sinó fins després de la vaga de transports del memorable any passat: l'assassinat d'En Llorenç Casas, contramestre de ca'n Canela, mort a trets el darrer dia de la perduda vaga tèxtil.

Llavors no havien encara els pistolers finit l'aprenentatge; no tots els atemptats eren mortífers, i avui jo solament els morts esmento. L'any vinent, el 1917, ja tiraven més dret, i els drets sindicals es veien protegits amb més garanties. Josep Ferrer, obrer fuster (11 gener); Frederic Roigé, obrer tintorer (30 maig); Antoni Sagarra, patró contractista d'obres (3 juliol); don Joan Tapias, ben conegut patró aprestador (7 octubre) i Antoni López, obrer carreter (15 octubre), precedeixen la primera bona anyada: el 1918, de dura memòria, inaugurada el 8 de gener per l'homicidi de don Josep Albert Barret, patró metallúrgic, president de la Societat patronal de l'ofici, fundador, professor i director de l'Escola del Treball de la Mancomunitat de Catalunya. Però a l'estiu comença de debò la collita. 26 juny, Josep Coca, obrer carreter; 13 agost, Ferran Masó, encarregat d'una fàbrica de botons; 16 setembre, Francesc Nicolau Pagès, obrer forner, i 22 id., Enric—Enric N. diu la crònica—obrer forner; 8 octubre, Joan Aragay, encarregat curtidor; 12 id., Josep Blanes, patró curtidor (quan les víctimes cauen seguides d'un mateix ofici, vol dir vaga o conflicte de l'ofici); 22 novembre, Pere Sabaté, obrer trefiler; 29 id., Frederic Llach, patró fuster, Josep Díaz i René Stein, obrers dels quals la professió no consta; 7 desembre, Ramon Llardent fill, patró fuster (els patrons fusters queien a parells aquelles temporades, com anirem veient), i el 16, tancant l'any, En Marian Villarroja, encarregat de la fàbrica de pianos Chassaigne, mort en segon atemptat.

Precedit d'En Lluís Mas, sacrificat la vigi-

Catalunya, sota el títol *El mort sota el paper*, amb ira i amb dolor, l'horrible florilegi d'aquells dies. Aquell article acabava amb els següents paràgrafs:

"Urgeix, urgeix la revisió moral i ideològica dels atemptats. Urgeix la revisió de llur principi inicial: la coacció obrera. I el dret de coacció obrera, llegidors, per corollari del qual s'estan matant patrons, encarregats, obrers i policies a tota Espanya a raó de deu o dotze assassinats *quotidians*, ha estat reconegut per tothom, ADHUC PER GENT DE DRETA...

"Doncs, en compliment d'un deure de cons-

ciència, em proposo estudiar de front aquesta qüestió. Si la consciència em defallís, si la voluntat em fes fugida, si el sentiment pogués esmossar-se'm, la visió personal del mort estès sota un sudari de paper d'embalatge, el dia 24 de desembre de 1920, a les nou del matí, al carrer de la Boqueria, seria imperatiu per a aquesta tasca que és, sens dubte, de justícia, però que és també, o encara més, de pietat humana".

R. RUCABADO

(Seguirà)

Noticiari

ESPANYA

Diumenge darrer es va celebrar al Patronat Social Obrer de Les Corts, que sosté la Congregació de M. I. i Sant Joan Bta. de La Salle, del col·legi Comtal, un acte solemníssim amb motiu d'entronitzar el Sagrat Cor de Jesús.

Després de la missa de Comunió, a la qual varen assistir molts obrers, es va beneir la Imatge del Sagrat Cor. Aquesta imatge, que és bellíssima, ha estat ofrenada generosament al Patronat pel senyor Tomàs Comamala.

Seguidament es va organitzar una processó que va recórrer alguns carrers d'aquella barriada.

En arribar al Patronat, mossèn Casanellas llegí una formosa consagració, que repetí el poble en alta veu. El Dr. Grier, Director de la Congregació, donà les gràcies als assistents i amb paraula càlida glossà la significació de l'acte que es celebrava.

Els germans de les Escoles cristianes, que són tan estimats a Barcelona, els congregants i el Dr. Ginebra, foren molt felicitats per l'èxit que assolí la festa.

—De Màlaga demanen a Madrid el ràpid tramitament de l'expedient de construcció de 1.047 cases barates. Ja poden esperar ben asseguts els malaguenys.

—El senyor Bisbe de Solsona ha publicat una severa Circular contra les deshonestedats de moltes dones en la seva indumentària.

L'actitud resolta dels senyors bisbes en la correcció d'aqueixos escàndols ha donat ja els seus fruits dintre dels temples, però per defora, ara per ara...

—El Cercle Catòlic Obrer d'Alacant ha ofert un formós local seu per als ferits d'Àfrica, oferint-se molts obrers a treballar una hora més a profit dels seus desgraciats germans. D'això se'n diu caritat cristiana.

—A Salamanca s'ha establert un Círcol d'Estudis en la Casa d'Estudiants catòlics, veient-se molt concorregut.

—Els Sindicats catòlics asturians han portat a bon fi una setmana de propaganda social entre els miners de diverses conques carboníferes amb falaguers resultats.

—El recent R. D. modificant en sentit realista i expeditiu la legislació vigent sobre Cases Barates ha donat lloc a la constitució d'algunes Cooperatives per a construir-ne. Ço que és de témer és que la burocràcia continuï fent poc menys que impossible la seva construcció. Cal justificar els sous...

ESTRANGER

Les Universitats angleses d'Oxford i de Cambridge han adoptat la llengua llatina per redactar els documents oficials. Com si no hi hagués llengua oficial a Anglaterra!

—A Dinamarca han format gabinet els socialistes. El primer acte ha estat transigir en la qüestió militar. Amb tal de governar els socialistes passen per tot. Principis? Compromisos? Bah!

—Els que es diuen lliurepensadors a Bèlgica — i són els que tenen la pensa en esclavatge sectari — han glorificat novament En Ferrer, l'heroi de la Setmana Tràgica, de Barcelona.

En Lerroux és capaç d'interposar una terceria de millor dret a la dita glorificació.

El que passa

ESPANYA ENDINS

Fa pocs dies oïrem anunciar la crisi del Directori per un venedor de diaris nocturns, i restàrem com qui veu visions. I era veritat i... no era veritat. Era que En Primo de Rivera resolgué consagrar totes les seves activitats i energies al problema del Marroc fins deixar-lo en camí de franca solució, i, a l'efecte, es treia del damunt la càrrega feixuga de la política de Madrid.

La premsa esquerrana, que ja té descompatat el traspàs del poder als seus cabdills quan el Directori es cansi, procura cansar-lo plantejant problemes polítics fonamentals i de previ pronunciament. El carro de les discussions s'ha encallat en la manera d'elegir les primeres Corts, de la qual cosa ja s'ocupà CATALUNYA SOCIAL en un lluminós article l'altre dia.

Ara, la premsa esquerrana, no sabent com matar el temps i emplenar quartelles, es dedica a ressuscitar el fantasma del clericalisme, obeint a ordres reservades de la Maçoneria francesa, que vol manar a Espanya tal com mana a França.

Aquest fantasma, però, no vol fer bondat i deixa en ridícul l'esmentada premsa. Quin clericalisme més estrafolari el d'aquesta gent! Valdria més que callessin els alludits diaris, que si no hi hagués la censura per entremig se sabrien coses del seu patriotisme i de la seva independència que farien plorar i riure a la vegada.

El crit d'En Gambetta contra l'anomenat clericalisme, ni a França troba ressò. I és que des dels temps aquells d'En Gambetta i Waldeck-Rousseau fins avui dia ha plogut molt i ha corregut molta sang. La premsa esquerrana ha de cercar algun altre tema per entretenir els seus llegidors incautes.

I com deu estranyar-se i indignar-se aquesta premsa sectària en veure que al bell mig de Castella, a la formosa i progressiva ciutat de Valladolid, en ple segle xx, s'hi celebra una Setmana Ascètica, com si diguéssim: una Setmana de quintaessència clerical! Sortosament, molts d'aquests diaris no saben ço que és l'Ascètica, i no es preocupen de res seriós...

I no es podrà dir que no hagi estat cosa seriosa, cosa magnífica, cosa corprenedora la Setmana Ascètica de Valladolid! Allí s'ha congregat la selecció dels catòlics espanyols, enco-

ratjats i beneïts pel gran Papa Pius XI en una Carta que sembla dictada pel mateix Paràclit i és xopa de l'esperit diví que regalima per totes les seves lletres.

Vet aquí un esdeveniment de vera transcendència per al catolicisme aquesta Setmana Ascètica de Valladolid. Quin èxit més inesperat i esclatant ha tingut!

ESPANYA ENFORA

En escriure aquestes ratlles encara no coneixem bé el resultat de les eleccions angleses. Sembla que la victòria no serà franca per a cap lluitador. Demés, les eleccions no han estat pas un model de legalitat. Les coaccions de tota mena no han deixat lliure la voluntat dels electors, obsessionada, atrofiada, embriagada per uns quants dies d'una mena de terratrèmol de discursos, de lluites, de promeses i seduccions, que han mantingut els ànims amb una tensió nerviosa no propensa a la deliberació serena ni a la determinació encertada.

Oh les grans democràcies europees!

L'anglesa la tenim de cos present, i la francesa, que és l'altra gran democràcia europea, s'ha posat a les mans de la Maçoneria per emprendre una nova persecució, estil Combes, contra els nostres germans catòlics d'enllà del Pireneu.

Mes aquesta vegada l'empresa dels petits Dioclecians francesos no és pas tan planera com l'altra. Aquesta vegada els catòlics francesos no s'accontenten amb la defensa de llurs drets. Els proclamen i reclamen sense esperar la vergassada dels acòlits de Mr. Herriot. A París, en un sol dia, tingueren lloc seixanta mítings contra la política sectària del govern.

El mateix Millerand, que és tan radical com jo garibaldí, s'ha cregut en el cas de posar-se al davant dels seus per tal de combatre la política patricida de l'ex-alcalde de Lió.

L'insult que han rebut els catòlics francesos, i àdhuc de tot el món, amb la grollera supressió de l'Ambaixada de França al Vaticà, i la simultània preparació d'una Ambaixada als Soviets de Rússia, perseguidors implacables i brutals dels catòlics russos, ha emplenat els cors d'indignació i els ha fet vessar.

Aqueixa política sectària de Mr. Herriot causarà perjudicis morals enormes a la nació germana i consumarà el seu isolament arreu del món.

J.

D'ací i d'allà

Es veu que ara *La Vanguardia* no rep la influència d'aquell esperit tan serè i tan equilibrat que es deia Sants Oliver.

En Gaziell, que s'ha format intel·lectualment i espiritualment a França, porta en el seu esperit l'escepticisme que caracteritza la majoria dels escriptors moderns francesos.

Suara ha escrit un article parlant del gran poeta Carner, la personalitat del qual mereix ésser estudiada i comentada amb gran respecte, i posa altra vegada de manifest la poca consideració que li mereix el catolicisme. Parlant d'Anatole France digué algunes inconveniències i ara torna a reincidir. I sinó veieu el que diu parlant de l'obra literària d'En Carner: "Una fe robusta en muchas cosas inquietantes e inciertas, le ha eximido hasta ahora de tener que meditar y torturarse sobre ellas".

En Gaziell creu que En Carner diu coses poc interessants perquè té una fe robusta i anomena incertes les veritats dogmàtiques.

No sabíem nosaltres que perquè un poeta sigui interessant, tingui necessitat de dubtar.

L'autor excels de la Divina Comèdia, tenia resolts tots els problemes inquietants i no creia que fossin incertes les veritats dogmàtiques i no obstant la seva glòria perdura a través dels segles i la seva obra és més sòlida que el prestigi literari del senyor Gaziell.

* * *

Quan arriben les castanyeres ja es pot dir que aviat es veurà damunt els escenaris la figura gallarda de *Don Juan Tenorio*.

Altra vegada aquest personatge llegendari tornarà a *subir a los palacios* i a *bajar a las cabañas*.

Ara els tenorios i els amics del vi estan una mica fracassats. El públic prefereix les operetes vieneses en les quals hi ha prínceps galants i reis que sempre guanyen i sempre tenen raó.

El Don Juan és una obra tan rebregada, que únicament es pot anar a veure per a fer la digestió dels panellets i de les castanyes.

No hem vist més aquesta obra des d'una vegada que a l'acte del cementiri, *que los muertos y las calaveras abandonen las tumbas*, es veu que hi havia corrent d'aire, i quan Don Joan diu posant la mà damunt l'espasa que no l'espanten *los muertos ni los fantasmas vanos*,

Don Gonzalo, que estava agenollat damunt el sepulcre amb un mantell blanc com si acabés d'emblanquinar la sepultura, va fer un esterut tan fort que varen tremolar les bambolines i les calaveres es varen espantar.

No es pot negar que *Don Juan Tenorio* és una obra ben divertida.

* * *

La policia de Nova-York ha descobert set xinesos que anaven dins d'unes caixes d'embalatge.

Segons diuen, anaven contractats a una casa americana.

El vapor que arribava de les costes xineses feia trenta dies que navegava.

Com és possible que poguessin romandre tants dies dins d'una caixa?

Trenta dies sense menjar?

Devien ésser mestres d'escola...

* * *

Sembla que els anticlericals espanyols, o millor dit els anticatòlics, es proposen imitar els sectaris francesos.

La maçoneria treballa subterràniament per a començar una ofensiva contra els catòlics. No us sembla que perden el temps?

Es que creuen que els catòlics romandrem amb els braços creuats si ens ataquen.

Aquestes campanyes seria millor que les anessin a fer a la Xina i que nomenessin President al general Xim-xum-xam, que diuen que té la mà trencada a organitzar campanyes d'aquesta mena.

* * *

Un regidor, el nom del qual desconeixem, ha descobert que d'ençà que circulen els autònibus per la via central del Passeig de Gràcia, s'observa que l'enquitranat no dura tant.

Quina perspicàcia més gran!

Ens jugariem un peix que aquest regidor té un detectiu a la família!

Als subscriptors de Catalunya Social

Es d'agrair la sollicitud amb què han respost a la nostra crida els subscriptors de fóra Barcelona, que s'han posat al corrent de pagament, però com que encara en manquen alguns, els preguem que ho facin aviat.

L'Administrador

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijón i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dóna allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Acadèmia Cots

FUNDADA EN 1879

Carrer dels Arcs, n.º 10, pral. (Travessia de plaça Sta. Anna a plaça Nova)

Tel. 5041 A. Apartat 782

CENTRE D'ENSENYAMENT ESSENCIALMENT PRACTIC, DE COMERÇ

Reforma de lletra.—Ortografia.—Correspondència comercial.—Documentació.—Pràctiques d'escriptori.—Mecanografia.—Càlcul mercantil i Teneduria de Llibres per partida doble, aplicats a tota classe d'empreses incloses la Banca i la Borsa.—El Títol de Tenedor de Llibres, previs exàmens per pèrits i professors mercantils.—Classes especials per a senyorettes.—Practical of School Languages (Llengües vives) per professors estrangers i per mètodes moderns purament pràctics.—Taquigrafia.—Geografia comercial.—Llenguàfons.

304 (05) (46.71) COT.

BIBLIOTECA DE L'ACCIÓ POPULAR

LLIBRES

- Tratado elemental de Sociología cristiana*, pel Reverend Dr. D. Josep M. Llovera. Quarta edició reformada. Ptes. 7, en rústega; 9 en tela.
- Sindicatos y Cajas rurales*, pel R. P. Lluís Chabaud, S. J. Quarta edició. Ptes. 8.
- Régimen legal de las Asociaciones en España*, pel Dr. D. Josep M. Boix. Ptes. 4.
- Las casas baratas*, per D. Josep M. Puyol. Ptes. 3.
- El museo Juan de Bloch y el movimiento pacifista*, per D. Pere Sangro i Ros de Olano. Pessetes 3.
- La mutualidad escolar*, pel R. P. Lizardi, S. J. Ptes. 0'50.
- Semana social de España*. Cinquè curs celebrat a Barcelona. Un tom de 700 planes. Ptes. 8.
- Almanaque ilustrado de "El Social"*. Anys 1911 (exhaurit), 1912 (exhaurit), 1913, 1914, 1915, 1916, 1917 i 1918. Ptes. 1 l'exemplar.
- Anuario Social de España*. Any I, 1915-1916. Pessetes 5.
- Anuario Social de España*. Any II, 1916-1917. Ptes. 5.
- Anuario Social de España*. Ptes. 5.

FASCICLES

- Encíclica Rerum Novarum*, de S. S. Lleó XIII. Un exemplar, 0'25 ptes.
- Las huelgas en Barcelona y sus resultados durante los años 1910 al 1914*, per M. Sastre. Pessetes 5.
- La Esclavitud Moderna*, per M. Sastre. Ptes. 3'50.
- La defensa de la Familia*, per R. Rucabado. Pessetes 0'50.
- Angoixes Socials*, per R. Rucabado. Ptes. 3'50.
- Justicia y caridad en la organización cristiana del Trabajo*, per l'Emm. i Rdm. Cardenal Guisasola, Arquebisbe de Toledo. Un exemplar, pessetes 0'25.
- Sobre los estudios sociales*. Allocució del Nunci de Sa Santedat a Espanya, Monsenyor Ragonessi. Un exemplar, pts. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- El Dr. Torras y Bages, Obispo de Vich, y la Ac-*

- ción Social Popular*. Un exemplar, ptes. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- La ciencia en la Acción*, pel Dr. D. Josep M. Llovera. Ptes. 0'50.
- Deberes sociales de la mujer en las cuestiones obreras*, pel Rnd. P. Gabriel Palau, S. J. Pessetes 0'50.
- Deberes del momento presente*, per l'Exm. i Illm. Dr. D. Enric Reig, Bisbe de Barcelona. Un exemplar, ptes. 0'05; 100 exemplars, ptes. 3; 1.000 exemplars, ptes. 25.
- Acción social del Sacerdote*, pel Rnd. P. Gabriel Palau, S. J. Un exemplar, ptes. 0'20.
- Las Ligas de Compradores*, pel Dr. Max Turmann. Ptes. 0'15.
- ¿Qué se puede hacer por el pueblo?* Ptes. 0'15.
- Sindicato de empleados de Comercio y de la Industria de París*, per Modest H. Villascusa. Ptes. 0'15.

RENOVACIÓN SOCIAL

REVISTA QUINZENAL

Aquesta revista, escrita en castellà, és excel·lent en tots conceptes. Les millors plomes del camp social catòlic hi són aplegades.

Subscripció: 9 pessetes l'any

Redacció i administració: CHURRUCA, 3 - MADRID

De venda a ACCIÓ POPULAR - Carrer Cameros 3, Pral.

FRANQUEO CONCERTADO

Atenes A. G. Provença, 187